

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA CURSO 2019/20

CENTRO: CEIP MAR DE FORA

CURSO: 6ºEP

ÍNDICE

METODOLOXÍA	3
INFORMACIÓN E PUBLICIDADE.....	4
AVALIACIÓN	4
ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE IMPRESCINDIBLES	6
MATEMÁTICAS	6
LENGUA CASTELLANA.....	9
LINGUA GALEGA.....	13
CIENCIAS SOCIAIS	17
CIENCIAS NATURAIS.....	21
VALORES CÍVICOS E SOCIAIS	23

A **metodoloxía** a seguir durante o terceiro trimestre seguirá as pautas indicadas na programación inicial:

- Partir dos coñecementos previos do alumnado para ir avanzando progresivamente cara un coñecemento obxectivo, real e contrastado.
- Será flexible co fin de adaptarse aos distintos ritmos de aprendizaxe e polo tanto á diversidade da aula.
- Buscarase conectar os contidos coa vida real.

O tipo de **actividades** levadas a cabo tamén seguirán as indicadas na programación do inicio de curso, se ben algunhas veranse limitadas, como poden ser os traballos colaborativos, debido a distancia; ou as actividades de experimentación, ao non poder estar supervisadas polo docente.

O seguimento das actividades faise a través do correo electrónico, onde o alumnado envía todo que vai traballando e se realizan as correccións pertinentes.

Traballamos os contidos utilizando o libro de texto, fichas de repaso/ampliación, actividades online e realización de traballos utilizando as novas tecnoloxías. Todo isto é posible porque todo o alumnado da aula dispón de conexión a Internet e porque o concello fai un reparto a domicilio das fichas do colexio para aquelas familias que non dispoñan de medios para poder imprimilas.

Dada a situación potenciaranse máis o uso das novas tecnoloxías a través de:

- A realización de actividades online que se presentan na páxina web da aula.
- O uso do correo electrónico, o que implica o coñecemento da estrutura deste tipo de textos, aprender a adxuntar imaxes e documentos...
- O uso de ferramentas de videoconferencia, tanto en gran grupo como en pequeno grupo, dirixidas a solventar as dúbidas que xurdan no alumnado.
- Elaboración de presentacións dixitais por parte do alumnado.
- Realización de esquemas co procesador de texto.
- Utilización de diferentes aplicacións: para debuxar, gardar arquivos...

Tendo en conta que as desigualdades entre o alumnado acrecéntanse neste tipo de situacións, será máis necesario ca nunca realizar diferentes actividades segundo as necesidades e ritmos de aprendizaxe para poder adaptarse as realidades individuais. Polo que algúns nenos/as necesitarán máis actividades de reforzo, mentres outros/as poderán ir facendo actividades de ampliación.

INFORMACIÓN E PUBLICIDADE

Co **alumnado**, utilízanse as seguintes ferramentas de comunicación:

- O correo electrónico: tanto para a comunicación de calquera información, coma para o envío das tarefas e a corrección das mesmas.
- Páxina web da aula: para expoñer as tarefas, traballos e actividades online.
- Plataforma online: onde se engaden explicacións dos exercicios/contidos que máis dúbidas suscitan no alumnado.
- Aplicación para realizar videoconferencias: para un contacto máis directo e aclaración de dúbidas.

Para a comunicación coas **familias**, tan importante nesta situación, utilízase o correo electrónico e a vía telefónica.

Dende o **centro** cóntase fundamentalmente coa páxina web e a aplicación Abalar, ademais do correo electrónico e o teléfono.

AVALIACIÓN

O tipo de avaliación que se levará a cabo será **formativa, continua e global**. A cualificación final terá en conta a progresión individual do alumnado e será o resultado da nota media do traballo realizado durante o primeiro e segundo trimestre. O proceso de avaliación terá en conta non só os obxectivos acadados, senón todo o quefacer diario.

No terceiro trimestre valorarase positivamente aspectos actitudinais que poderán subir a nota ata un 20%. Estes poderanse avaliar a través das distintas canles de comunicación descritas anteriormente. A súa valoración quedaría da seguinte forma:

ACTITUDES	Valoración
Vontade do alumno/a para a realización de tarefas.	5%
Actitude positiva cara o traballo e cara a superación das dificultades atopadas.	5%
Limpeza no traballo: interese por realizar o traballo de forma ordeada e con boa presentación.	5%
Comunicación continúa coa titora, facendo caso ás directrices e consellos dados.	5%

MATEMÁTICAS

CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE
<p>B1-2. Utilizar procesos de razonamiento y estrategias de resolución de problemas, realizando los cálculos necesarios y comprobando las soluciones obtenidas.</p>	<p>B1-2.1. Analiza y comprende el enunciado de los problemas (datos, relaciones entre los datos, contexto del problema).</p>
<p>B2-9. Identificar, resolver problemas de la vida cotidiana, adecuados a su nivel, estableciendo conexiones entre la realidad y las matemáticas y valorando la utilidad de los conocimientos matemáticos adecuados y reflexionando sobre el proceso aplicado para la resolución de problemas.</p>	<p>B2-9.1. Resuelve problemas que impliquen dominio de los contenidos trabajados, utilizando estrategias heurísticas, de razonamiento (clasificación, reconocimiento de las relaciones, uso de contraejemplos), creando conjeturas, construyendo, argumentando, y tomando decisiones, valorando las consecuencias de las mismas y la conveniencia de su utilización.</p>
<p>B2-1. Leer, escribir y ordenar, utilizando razonamientos apropiados, distintos tipos de números (romanos, naturales, fracciones y decimales hasta las milésimas).</p>	<p>B2-1.1. Identifica los números romanos aplicando el conocimiento a la comprensión de dataciones.</p>
<p>B2-2. Interpretar diferentes tipos de números según su valor, en situaciones de la vida cotidiana.</p>	<p>B2-2.3. Descompone, compone y redondea números naturales y decimales, interpretando el valor de posición de cada una de sus cifras.</p> <p>B2-2.4. Ordena números enteros, decimales y fracciones básicas por comparación, representación en la recta numérica y transformación de unos en</p>

	otros.
<p>B2-6. Operar con los números teniendo en cuenta la jerarquía de las operaciones, aplicando las propiedades de las mismas, las estrategias personales y los diferentes procedimientos que se utilizan según la naturaleza del cálculo que se ha de realizar (algoritmos escritos, cálculo mental, tanteo, estimación, calculadora), usando más adecuado.</p>	<p>B2-6.1. Realiza operaciones con números naturales: suma, resta, multiplicación y división.</p> <p>B2-6.4. Calcula cuadrados, cubos y potencias de base 10.</p> <p>B2-6.6. Realiza sumas y restas de fracciones con el mismo denominador. Calcula el producto de una fracción por un número.</p> <p>B2-3.1. Reduce dos o más fracciones a común denominador y calcula fracciones equivalentes.</p> <p>B2-3.2. Redondea números decimales a la décima, centésima o milésima más cercana.</p> <p>B2-6.7. Realiza operaciones con números decimales.</p> <p>B2-6.9. Calcula porcentajes de una cantidad.</p>
<p>B3-3. Operar con diferentes medidas.</p>	<p>B3-3.1. Suma y resta medidas de longitud, capacidad, masa, superficie y volumen en forma simple dando el resultado en la unidad determinada de antemano.</p> <p>B3-3.2. Expresa en forma simple la medición de longitud, capacidad o masa dada en forma compleja y viceversa.</p> <p>B3-3.3. Compara y ordena medidas de una misma magnitud.</p> <p>B3-3.1. Suma y resta medidas de longitud, capacidad, masa, superficie y volumen en forma simple dando el resultado en la unidad determinada de</p>

	<p>antemano.</p> <p>B3-3.3. Compara y ordena medidas de una misma magnitud.</p>
<p>B2-8. Conocer, utilizar y automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación y división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas y en situaciones de la vida cotidiana.</p>	<p>B2-8.8. Calcula todos los divisores de cualquier número menor que 100.</p> <p>B2-8.9. Calcula el m.c.m. y el m.c.d.</p>
<p>B2-4. Utilizar las propiedades de las operaciones, las estrategias personales y los diferentes procedimientos que se usan según la naturaleza del cálculo que se ha de realizar (algoritmos escritos, cálculo mental, tanteo, estimación, calculadora).</p>	<p>B2-4.1. Conoce y aplica los criterios de divisibilidad por 2, 3, 5, 9 y 10.</p>
<p>B5-2. Realizar, leer e interpretar representaciones gráficas de un conjunto de datos relativos al entorno inmediato.</p>	<p>B5-2.3. Realiza e interpreta gráficos muy sencillos: diagramas de barras, poligonales y sectoriales, con datos obtenidos de situaciones muy cercanas.</p>
<p>B3-1. Seleccionar, instrumentos y unidades de medida usuales, haciendo previamente estimaciones y expresando con precisión medidas de longitud, superficie, peso/masa, capacidad y tiempo, en contextos reales.</p>	<p>B3-1.1. Identifica las unidades del Sistema Métrico Decimal. Longitud, capacidad, masa, superficie y volumen.</p> <p>B3-4.1. Conoce y utiliza las equivalencias entre las medidas de capacidad y volumen.</p>

LENGUA CASTELLANA

CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE
<p>Participar en situaciones de comunicación, dirigidas o espontáneas, respetando las normas de la comunicación: turno de palabra, organizar el discurso, escuchar e incorporar las intervenciones de los demás.</p>	<p>Emplea la lengua oral con distintas finalidades (académica, social y lúdica) y como forma de comunicación y de expresión personal (sentimientos, emociones...) en distintos ámbitos. Transmite las ideas con claridad, coherencia y corrección.</p> <p>Escucha atentamente las intervenciones de los compañeros y sigue las estrategias y normas para el intercambio comunicativo mostrando respeto y consideración por las ideas, sentimientos y emociones de los demás.</p> <p>Aplica las normas socio-comunicativas: escucha activa, espera de turnos, participación respetuosa, adecuación a la intervención del interlocutor y ciertas normas de cortesía.</p> <p>Participa activamente en la conversación contestando preguntas y haciendo comentarios relacionados con el tema de la conversación.</p>
<p>Expresarse de forma oral para satisfacer necesidades de comunicación en diferentes situaciones con vocabulario preciso y estructura coherente.</p>	<p>Se expresa con una pronunciación y una dicción correctas: articulación, ritmo, entonación y volumen.</p>
<p>Leer en voz alta diferentes textos, con fluidez y entonación adecuada.</p>	<p>Lee en voz alta diferentes tipos de textos apropiados a su edad con velocidad, fluidez y entonación adecuada.</p>
<p>Concentrarse en entender e interpretar el</p>	<p>Deduce el significado de palabras y</p>

significado de los textos leídos.	expresiones con ayuda del contexto.
Comprender distintos tipos de textos adaptados a la edad y utilizando la lectura como medio para ampliar el vocabulario y fijar la ortografía correcta.	Muestra comprensión, con cierto grado de detalle, de diferentes tipos de textos no literarios (expositivos, narrativos, descriptivos y argumentativos) y de textos de la vida cotidiana.
Resumir un texto leído reflejando la estructura y destacando las ideas principales y secundarias.	Capta el propósito de los mismos. Identifica las partes de la estructura organizativa de los textos y analiza su progresión temática. Comprende la información contenida en los gráficos, estableciendo relaciones con la información que aparece en el texto relacionada con los mismos.
Producir textos con diferentes intenciones comunicativas con coherencia, respetando su estructura y aplicando las reglas ortográficas, cuidando la caligrafía, el orden y la presentación.	<p>Escribe textos usando el registro adecuado, organizando las ideas con claridad, enlazando enunciados en secuencias lineales cohesionadas y respetando las normas gramaticales y ortográficas.</p> <p>Escribe diferentes tipos de textos adecuando el lenguaje a las características del género, siguiendo modelos, encaminados a desarrollar su capacidad creativa en la escritura.</p> <p>Escribe, en diferentes soportes, textos propios del ámbito de la vida cotidiana: diarios, cartas, correos electrónicos, etc. imitando textos modelo.</p>
Aplicar todas las fases del proceso de escritura en la producción de textos escritos de distinta índole: planificación, textualización, revisión y reescritura, utilizando esquemas y mapas conceptuales, aplicando estrategias de tratamiento de la	Reproduce textos dictados con corrección.

<p>información, redactando sus textos con claridad, precisión y corrección, revisándolos para mejorarlos y evaluando, con la ayuda de guías, las producciones propias y ajenas.</p>	
<p>Buscar una mejora progresiva en el uso de la lengua, explorando cauces que desarrollen la sensibilidad, la creatividad y la estética.</p>	<p>Pone interés y se esfuerza por escribir correctamente de forma personal.</p>
<p>Desarrollar las destrezas y competencias lingüísticas a través del uso de la lengua.</p>	<p>Reconoce palabras compuestas, prefijos y sufijos y es capaz de crear palabras derivadas.</p> <p>Identifica y clasifica los diferentes tipos de palabras en un texto.</p> <p>Conoce, reconoce y usa sinónimos y antónimos, palabras polisémicas y homónimas, arcaísmos, extranjerismos y neologismos, frases hechas, siglas y abreviaturas.</p> <p>Identifica las oraciones como unidades de significado completo. Reconoce la oración simple, diferencia sujeto y predicado.</p> <p>Desarrollar estrategias para mejorar la comprensión oral y escrita a través del conocimiento de la lengua.</p> <p>Aplica las reglas de uso de la tilde.</p> <p>Usa con corrección los signos de puntuación.</p>
<p>Aplicar los conocimientos básicos sobre la estructura de la lengua, la gramática (categorías gramaticales), el vocabulario (formación y significado de las palabras y campos semánticos), así como las reglas de</p>	<p>Diferencia familias de palabras.</p> <p>Conjuga y usa con corrección todos los tiempos simples y compuestos en las formas personales y no personales del modo indicativo y subjuntivo de todos los</p>

<p>ortografía para favorecer una comunicación más eficaz.</p>	<p>verbos.</p>
<p>Utilizar las TIC de modo eficiente y responsable para la búsqueda y tratamiento de la información.</p>	<p>Sabe utilizar los medios informáticos para obtener información.</p>
<p>Apreciar el valor de los textos literarios y utilizar la lectura como fuente de disfrute e información y considerarla como un medio de aprendizaje y enriquecimiento personal de máxima importancia.</p>	<p>Reconoce y valora las características fundamentales de textos literarios narrativos, poéticos y dramáticos.</p>

LINGUA GALEGA

CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE
<p>B1.4. Comprender e producir textos orais propios do uso cotián ou do ámbito académico.</p>	<p>B1.4.1. Participa axeitadamente nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo coas propostas propias.</p>
<p>B1.5. Manter unha actitude de escoita activa, respectando as opinións dos e das demais.</p>	<p>B1.5.1. Escoita atentamente as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper.</p>
<p>B1.6. Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.</p>	<p>B1.6.1. Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais.</p> <p>B1.6.2. Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais e é consciente da posibilidade de empregar a lingua galega en calquera intercambio oral dentro da escola ou fóra dela.</p> <p>B1.6.4. Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume.</p> <p>B1.6.5. Participa activamente na conversa formulando e contestando preguntas.</p>
<p>B1.7. Amosar interese por expresarse en público coherentemente, sen contradicións, sen repeticións innecesarias e usando nexos adecuados.</p>	<p>B1.7.1. Planifica e elabora un discurso oral coherente, sen contradicións nin repeticións innecesarias, utilizando un vocabulario adecuado á súa idade.</p> <p>B1.7.3. Emprega o rexistro lingüístico (formal ou informal) adecuado a cada contexto.</p>
<p>B1.12. Usar unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.</p>	<p>B1.12.1. Usa unha linguaxe non sexista.</p>

<p>B2.1. Comprender, buscar, localizar e seleccionar información explícita en textos escritos de soportes variados (webs infantís, libros, carteis) e realizar inferencias determinando intencións e dobres sentidos.</p>	<p>B2.1.1. Comprende a información relevante de textos procedentes dos medios de comunicación social ou propios de situacións cotiás.</p> <p>B2.1.2. Identifica as ideas principais e secundarias dun texto (narrativo, descritivo, expositivo e argumentativo).</p> <p>B2.1.3. Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto, deducindo o significado de palabras e expresións polo contexto.</p> <p>B2.3.3. Realiza o resumo dun texto.</p>
<p>B2.2. Interpretar e comprender a información procedente de gráficos, esquemas e ilustracións.</p>	<p>B2.2.1. Interpreta e comprende a información de gráficos, esquemas, mapas conceptuais e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que a acompaña.</p>
<p>B2.7. Ler expresivamente textos de diversa tipoloxía (dramatizando cando é preciso) con fluidez e precisión, atendendo á dicción, entoación, intensidade de voz, ritmo e velocidade, adecuados ás diversas situacións funcionais da lectura en voz alta (ler para que alguén goce escoitando, ler para dar a coñecer un texto descoñecido, ler para compartir información que se acaba de localizar) ...</p>	<p>B2.7.3. Le textos en voz alta con ritmo, velocidade e ton da voz adecuados.</p>
<p>B2.11. Aposar autonomía lectora e capacidade de selección de textos do seu interese, así como ser quen de expresar preferencias.</p>	<p>B2.11.2. Expresa opinións e valoracións sobre as lecturas feitas.</p>
<p>B3.2. Producir textos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir, resumir, explicar e expoñer opinións, emocións e informacións relacionadas con situacións</p>	<p>B3.2.3. Elabora diferentes tipos de textos (narrativos, expositivos, descritivos ou argumentativos) adaptando a linguaxe ás características de cada xénero.</p>

<p>cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación.</p>	<p>B3.2.4. Escribe textos coherentes e cohesivos, usando o rexistro adecuado.</p>
<p>B3.4. Elaborar textos breves con creatividade</p>	<p>B3.4.1. Expresa nos seus textos de maneira imaxinativa ideas, sentimentos e/ou emocións; narra accións e presenta personaxes, obxectos e/ou lugares: carteis publicitarios, anuncios, cómics, contos, poemas, cancións, anécdotas...</p>
<p>B3.7. Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.</p>	<p>B3.7.1. Coida a presentación dos traballos escritos, en calquera soporte</p>
<p>B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, implícita e funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.</p>	<p>B4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección.</p> <p>B4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos.</p> <p>B4.1.5. Identifica as oracións simples, recoñecendo o verbo e os seus complementos: o suxeito; utiliza correctamente a concordancia de xénero e número e recoñece os complementos do nome.</p>
<p>B4.2. Coñecer e aplicar as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.</p>	<p>B4.2.1. Aplica correctamente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica, así como as demais normas ortográficas, e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.</p>
<p>B4.3. Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como unha sintaxe adecuada nas producións orais e escritas.</p>	<p>B4.3.2. Usa unha sintaxe adecuada nas súas producións.</p> <p>B4.3.3. Respecta as normas</p>

	morfosintácticas de colocación do pronome átono.
B4.4. Recoñecer e empregar axeitadamente os conectores, así como outros elementos de cohesión.	B4.4.1. Usa axeitadamente diversos conectores entre oracións: causa, consecuencia, finalidade, contradición, condición...
B4.5. Identificar o papel semántico do suxeito e transformar oracións activas en pasivas, e viceversa, para mellorar a comprensión e a produción de textos.	B4.5.1. Identifica, en oracións, o papel semántico do suxeito.
B4.7. Ampliar o vocabulario a partir do uso do dicionario e do traballo e reflexión sobre as palabras que conforman a lingua.	B4.7.1. Usa axeitadamente o dicionario para buscar calquera palabra, seleccionando a acepción precisa segundo cada contexto. B4.7.2. Recoñece e crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas.
B5.1. escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega e da literatura galega en xeral.	B5.1.2. Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.
B5.3. Analizar as características dos diferentes xéneros e as figuras literarias, así como temas e tópicos recorrentes.	B5.3.1. Recoñece as características fundamentais dos diferentes xéneros literarios. B5.3.2. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas.

CIENCIAS SOCIAIS

CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE
<p>B1.1. Obter información concreta e relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas).</p>	<p>B1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, a analiza, obtén conclusións, reflexiona respecto ao proceso seguido e o comunica oralmente e/ou por escrito.</p>
<p>B1.2. Utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación para obter información e como instrumento para aprender, e expresar contidos sobre Ciencias Sociais.</p>	<p>B1.2.1. Utiliza as tecnoloxías da información e a comunicación (internet, blogs, redes sociais...) para elaborar traballos coa terminoloxía adecuada aos temas tratados.</p> <p>B1.2.2. Analiza informacións relacionadas coa área e manexa imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as tecnoloxías da información e a comunicación.</p>
<p>B1.3. Desenvolver a responsabilidade, a capacidade de esforzo e a constancia no estudo.</p>	<p>B1.3.1. Emprega con rigor e precisión o vocabulario adquirido para elaborar traballos coa terminoloxía axeitada aos temas tratados</p> <p>B1.3.2. Expón oralmente de forma clara e ordenada, contidos relacionados coa área, que manifesten a comprensión de textos orais e /ou escritos.</p>
<p>B1.4. Realizar traballos e presentacións a nivel individual e grupal que supoñan a busca, selección e organización de textos de carácter social, xeográfico ou histórico, amosando habilidade para traballar tanto individualmente como de maneira colaborativa dentro dun equipo.</p>	<p>B1.4.1. Realiza traballos e presentacións a nivel individual e grupal que supoñen a busca, selección e organización de textos de carácter xeográfico, social e histórico.</p>

<p>B1.6. Respecta a variedade dos diferentes grupos humanos e valora a importancia dunha convivencia pacífica e tolerante entre todos eles sobre a base dos valores democráticos e os dereitos humanos universalmente compartidos.</p>	<p>B1.6.1. Valora a importancia dunha convivencia pacífica e tolerante entre os diferentes grupos humanos sobre a base dos valores democráticos e os dereitos humanos universalmente compartidos.</p>
<p>B1.8. Valorar a cooperación e o diálogo como forma de evitar e resolver conflitos, fomentando os valores democráticos.</p>	<p>B1.8.1. Valora a cooperación e o diálogo como forma de evitar e resolver conflitos e fomenta os valores democráticos.</p>
<p>B2.2. Identificar os elementos que inflúen no clima, explicando como actúan nel e adquirindo unha idea básica de clima e dos factores que o determinan.</p>	<p>B2.2.1. Define clima, nomea os seus elementos e identifica os factores que o determinan</p>
<p>B2.3. Explicar que é unha paisaxe, identificar os principais elementos que o compoñen e as características dos principais paisaxes de España e de Europa.</p>	<p>B2.3.1. Define paisaxe, identifica os seus elementos e explica as características dos principais paisaxes de España e de Europa valorando a súa diversidade.</p>
<p>B2.4. Identificar as principais unidades de relevo de Europa, os seus climas e a súa rede hidrográfica, localizándoos nun mapa.</p>	<p>B2.4.1. Localiza nun mapa o relevo de Europa, as súas vertentes hidrográficas e o seu clima.</p> <p>B2.4.2. Recoñece as principais características do relevo, os ríos e o clima de Europa.</p>
<p>B2.5. Explicar a influencia do comportamento humano no medio natural, identificando o uso sostible dos recursos naturais proponendo unha serie de medidas necesarias para o desenvolvemento sostible da humanidade, especificando os seus efectos positivos.</p>	<p>B2.5.1. Explica o uso sostible dos recursos naturais proponendo e adoitando unha serie de medidas e actuacións que conducen á mellora das condicións ambientais do noso planeta.</p>
<p>B2.6. Explicar as consecuencias que teñen as nosas accións sobre o clima e o cambio climático.</p>	<p>B2.6.1. Explicar as causas e consecuencias do cambio climático e as actuacións responsables para frealo.</p>

<p>B3.2. Comprender e interpreta os principais conceptos demográficos e calculalos a partires dos datos de poboación.</p>	<p>B3.2.1. Define poboación dun territorio e identifica os principais factores que inciden nesta e defíneos correctamente.</p>
<p>B3.3. Distinguir as principais características española e europea, explicando a súa evolución e a súa distribución demográfica e representándoa graficamente.</p>	<p>B3.3.1. Describe as principais características da poboación española e europea.</p> <p>B3.3.2. Explica o proceso da evolución da poboación en España e Europa e describe a incidencia que tiveron nesta, factores como a esperanza de vida ou a natalidade.</p> <p>B3.3.3. Describe os factores que condicionan a distribución da poboación española e europea.</p>
<p>B3.4. Describir os movementos migratorios da poboación galega e de España explicando o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de emigrantes ao noso país e identificar os problemas actuais da poboación.</p>	<p>B3.4.2. Identifica e describe os principais problemas actuais da poboación: superpoboación, envellecemento, inmigración etc.</p>
<p>B3.5. Identificar as actividades que pertencen a cada un dos sectores económicos, describir as características destes recoñecendo as principais actividades económicas de España e Europa.</p>	<p>B3.5.1. Identifica os tres sectores de actividades económicas e clasifica distintas actividades no grupo ao que pertencen.</p>
<p>B3.5. Identificar as actividades que pertencen a cada un dos sectores económicos, describir as características destes recoñecendo as principais actividades económicas de España e Europa.</p>	<p>B3.5.1. Identifica os tres sectores de actividades económicas e clasifica distintas actividades no grupo ao que pertencen.</p>
<p>B3.6. Describir o funcionamento da publicidade e as súas técnicas distinguindo publicidade educativa e publicidade</p>	<p>B3 6.1. Valora con espírito crítico a función da publicidade e recoñece e explica as técnicas publicitarias máis habituais,</p>

consumista.	analizando exemplos concretos.
B3.7. Tomar conciencia do valor do diñeiro e dos seus usos mediante un consumo responsable e o sentido do aforro.	B3 7.1. Diferencia entre distintos tipos de gasto e adapta o seu presuposto a cada un deles
B4.3. Identificar, localizar no tempo e no espazo e comprender os procesos e acontecementos históricos, políticos, sociais e culturais, máis relevantes da historia de España para adquirir unha perspectiva global da súa evolución.	B4.3.5. Explica os principais acontecementos que se produciron durante o s. XIX e XX e que determinan a nosa historia contemporánea. B4.3.6. Describe as características da sociedade española actual, e valora o seu carácter democrático e plural, así como a pertenza á Unión Europea.
B4.4. Desenvolver a curiosidade por coñecer as formas da vida humana no pasado, valorando a importancia que teñen os restos para o coñecemento e estudo da historia e como patrimonio cultural que hai que coidar e legar.	B4.4.1. Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e asume as responsabilidades que supón a súa conservación e mellora. B4.4.2. Respecta os restos históricos e os valora como un patrimonio que debemos legar e recoñece o valor que o patrimonio arqueolóxico monumental nos achega para o coñecemento do pasado.
B4.5. Valorar a importancia dos museos, sitios e monumentos históricos como espazos onde se ensina e aprende, amosando unha actitude de respecto á súa contorna e á súa cultura, apreciando a herdanza cultural.	B4.5.2. Aprecia a herdanza cultural a escala local, nacional e europea como a riqueza compartida que hai que coñecer, preservar e coidar.

CIENCIAS NATURAIS

CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE
<p>B1.1. Obter información relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, facer predicións sobre sucesos naturais, integrar datos de observación directa e indirecta a partir da consulta de fontes directa e indirectas e comunicando os resultados en diferentes soportes.</p>	<p>B1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analízaa, obtén conclusións, elabora para o rexistro de plan de traballo e comunica, de forma oral e escrita, as conclusións.</p> <p>B1.1.2. Expresa oralmente e por escrito, de forma clara e ordenada contidos relacionados coa área manifestando a comprensión de textos orais e/ou escritos.</p>
<p>B2.1. Identificar e localizar os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano e establecer algunhas relacións fundamentais entre elas e determinados hábitos de saúde.</p>	<p>B2.1.1. Identifica e localiza os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do ser humano.</p>
<p>B2.2. Coñecer o funcionamento de células, tecidos, órganos, aparellos, sistemas: a súa localización, forma, estrutura, funcións, coidados etc.</p>	<p>B2.2.1. Identifica e describe as principais características dos aparellos respiratorio, dixestivo, locomotor, circulatorio e excretor e explica as principais funcións.</p>
<p>B1.3. Traballar de forma cooperativa, apreciando o coidado pola seguridade propia e a dos seus compañeiros/as, coidando as ferramentas e facendo uso adecuado dos materiais</p>	<p>B1.3.1. Utiliza estratexias para estudar e traballar de forma eficaz, individualmente e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.</p>
<p>B2.2. Coñecer o funcionamento de células, tecidos, órganos, aparellos, sistemas: a súa localización, forma, estrutura, funcións, coidados etc.</p>	<p>B2.2.1. Identifica e describe as principais características dos aparellos respiratorio, dixestivo, locomotor, circulatorio e excretor e explica as principais funcións</p> <p>B2.3.1. Recoñece estilos de vida saudables e os seus efectos sobre o coidado e</p>

	<p>mantemento do funcionamento global do corpo.</p>
<p>B2.3. Relacionar determinadas prácticas de vida co adecuado funcionamento do corpo, adoptando estilos de vida repercusións para a saúde.</p>	<p>B2.3.2. Coñece e explica os principios das dietas equilibradas, identificando as prácticas saudables para previr e detectar os riscos para a saúde.</p> <p>B2.3.3. Recoñece os efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas.</p>
<p>B3.1. Coñecer a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, tipos, órganos, aparellos e sistemas: identificando as principais características e funcións.</p>	<p>B3.1.1. Identifica e describe a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas nomeando as principais características e funcións de cada un deles.</p>
<p>B3.2. Coñecer diferentes niveis de clasificación dos seres vivos, atendendo ás súas características e tipos.</p>	<p>B3.2.1. Identifica as características e clasifica os seres vivos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reino animal. - Reino das plantas. - Reino dos fungos. - Outros reinos <p>B3.2.3. Explica a importancia da fotosíntese para a vida na Terra.</p>
<p>B3.3. Investigar as características de ecosistemas do seu contorno mediante a recollida de datos, facendo hipóteses, empregando diversas fontes de información e presentando os resultados en diferentes soportes, mostrando interese pola rigorosidade e hábitos de respecto e coidado cara aos seres vivos.</p>	<p>B3.3.1. Investiga e explica as relacións entre os seres vivos. Cadeas alimentarias. Poboacións, comunidades e ecosistemas.</p> <p>B3.3.2. Recoñece e explica algúns ecosistemas: pradería, charca, bosque, litoral e cidade e os seres vivos que neles habitan.</p> <p>B3.3.3. Observa e identifica diferentes hábitats dos seres vivos facendo fincapé no coidado destes e nomea algunhas causas de extinción de especies.</p>

VALORES CÍVICOS E SOCIAIS

CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE
B1-1. Construir el estilo personal basándose en la respetabilidad y la dignidad personal.	<p>B1-1.1. Explica el valor de la respetabilidad y la dignidad personal.</p> <p>B1-2.1. Trabaja en equipo valorando el esfuerzo individual y colectivo para la consecución de objetivos.</p>
B1-3. Adquirir capacidades para tomar decisiones de forma independiente, manejando las dificultades para superar frustraciones y sentimientos negativos ante los problemas.	B1-3.3. Sabe hacer frente a la incertidumbre, el miedo o el fracaso.
B1-7. Proponerse desafíos y llevarlos a cabo mediante una toma de decisiones personal, meditada y responsable, desarrollando un buen sentido del compromiso respecto a uno mismo y a los demás.	B1-7.1. Sopesa las consecuencias de sus acciones.
	B1-7.2. Desarrolla actitudes de respeto y solidaridad hacia los demás en situaciones formales e informales de interacción social.
B2-1. Expresar opiniones, sentimientos y emociones utilizando coordinadamente el lenguaje verbal y no verbal.	B2-1.1. Expresa con claridad y coherencia opiniones, sentimientos y emociones.
B2-2. Utilizar habilidades de escucha y el pensamiento de perspectiva con empatía.	B2-2.2. Dialoga interpretando y dando sentido a lo que oye.
B2-3. Emplear la asertividad.	B2-3.2. Realiza una defensa tranquila y respetuosa de las posiciones personales.
B2-7. Actuar con tolerancia comprendiendo y aceptando las diferencias.	B2-7.2. Respeta y acepta las diferencias individuales.
B3-2. Trabajar en equipo favoreciendo la interdependencia positiva y mostrando conductas solidarias.	B3-1.2. Desarrolla proyectos y resuelve problemas en colaboración.
	B3-2.4. Utiliza las habilidades del trabajo cooperativo.

<p>B3-5. Participar activamente en la vida cívica de forma pacífica y democrática transformando el conflicto en oportunidad, conociendo y empleando las fases de la mediación y empleando el lenguaje positivo en la comunicación de pensamientos, intenciones y posicionamientos personales.</p>	<p>B3-5.4. Analiza las emociones, sentimientos, posibles pensamientos y puntos de vista de las partes en conflicto.</p>
<p>B3-6. Comprender el sentido de la responsabilidad social y la justicia social empleando la capacidad de reflexión, síntesis y estructuración.</p>	<p>B3-6.1. Razona el sentido de la responsabilidad social y la justicia social.</p>
<p>B3-11. Expresar la relevancia de preservar los derechos de libre expresión y opinión, libertad de pensamiento, de conciencia y de religión realizando trabajos de análisis y síntesis.</p>	<p>B3-11.1. Valora y respeta la libre expresión.</p>
<p>B3-11. Expresar la relevancia de preservar los derechos de libre expresión y opinión, libertad de pensamiento, de conciencia y de religión realizando trabajos de análisis y síntesis.</p>	<p>B3-11.4. Analiza, reflexiona y expresa conclusiones sobre los derechos de libre expresión y opinión, libertad de pensamiento, de conciencia y de religión.</p>
<p>B3-14. Participar activamente en la vida cívica valorando la igualdad de derechos y corresponsabilidad de hombres y mujeres.</p>	<p>B3-14.1. Enjuicia críticamente actitudes de falta de respeto a la igualdad de oportunidades de hombres y mujeres.</p>